

בס"ד ח' תשרי ה'תשפ"א
 הדלקת נרות - 18:14
 צאת השבת - 19:03
 רבנו תם - 19:46
שעון קיץ - מהלוח המדוייק של "אור החיים"
 ע"פ "אופק תל אביב"

שנה עשרים ואחת - עלון מס' 1028
 @ סיום צום כיפור בשעה 19:01.
 @ **לא אומרים תחנון** מ- יא' תשרי עד ר"ח חשוון.
 @ מפטירין בכיפור **"ואמר סולו"**.
 @ במוצאי כיפור - **"ברכת הלבנה"**.

אברהם יגל

לעיני בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
 לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל ובכללם לאברהם יגל בן רעות נ"י

מפטידין: "שובה וישראל"
 (הוטע יד)
 מרתק - ראו בעמוד 2
 מכל מלמדיי השכלתי

האזינו - כיפור

ש"ב ש"ב ש"ב

נהניס מהעלון?
 אהבים לקרוא בו? תרמו השנה את פדיון הכפרות לחיזוקו.

ש"ב ש"ב ש"ב
 "והסר מעלינו שטן רע..."
 דבר נפלא ששמים לב אליו, השטן (היצר הרע) לא נמצא ביום הכיפורים, ולכן אומרים גם בקול רם "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" ולא כמו בכל שאר השנה שאומרים זאת בלחש. ורמז לדבר: **"השטן"** גימטריה **364** ובשנה יש 365 ימים. יום אחד השטן לא נמצא וזה יוצא לנו 364 כמניין "השטן".

האזינו השמים
 ← משה מעמיד את השמים והארץ עדים לפני העם.
 ← שירת האזינו.
 ← משה עולה להר נבו לראות את הארץ.
 ← **"האזינו השמים"**
 לפי שהיה משה קרוב לשמים, לפיכך אמר 'האזינו השמים' ולפי שהיה רחוק מן הארץ, לפיכך אמר 'ותשמע הארץ אמרי פי'. בא ישעיהו וסמך לדבר ואמר 'שמעו שמים והאזינו ארץ'. 'שמעו שמים' שהיה רחוק מן השמים ו'האזינו ארץ' שהיה קרוב לארץ. (סיפרי האזינו שו)

ש"ב ש"ב ש"ב

ש"ב ש"ב ש"ב
 חובה קדושה על כל אדם לבקש מחילה בערב יום הכיפורים מאביו ומאמו, על מה שחטא ופגע בכבודם. ומכל מקום אם הבן לא עשה כן, ימחלו לו בלבם, ויאמרו בפירוש שמחלו לו על מה שחטא כנגדם.

"האזינו השמים"
 א"ר יהושע דסיכנין: מכאן אתה למד שיש לשמים פה ולב ואוזן. פה מניין? דכתיב (תהלים יט) "השמים מספרים כבוד אלי". ולב מניין? דכתיב (דברים ה) "וההר בוער באש עד לב השמים". ואוזן מנין? דכתיב "האזינו" (מדרש רבה דברים)

ש"ב ש"ב ש"ב
 יבקש ממנו מחילה קודם ים הכפורים. (ילקוט יוסף)

"כנשר יעיר קנז ע"ל גוזליו וירחף"
 דימוי הקב"ה כאב רחום "על גוזליו ירחף, יפרוש כנפיו יקחהו, ישאהו על אברתו" (דבי לב). נשר אינו מאמין בהן, מפני עופות אחרים שרודפין אותו. מה הוא עושה? משימן על כנפיו, אומר: מוטב יכנס החץ בי ולא בבני. (מדרש תנחומא)

ש"ב ש"ב ש"ב
 גם לשאת את הכלי בחזרה.

"יערף כבוטל לקחי הזל כטל אמרת"
 כשם שאין רואים את הטובה שמביא הגשם על הדשאים והאילנות תכף ומיד, אלא רק לאחר זמן, כך גם דברי תורה, ירושום ניכר בלב השומעים והשפעתם מורגשת רק לאחר זמן. (רבי שמחה בונים מפשיסחה)

ש"ב ש"ב ש"ב
 אימתי הוא מצוי? זמן שישראל עושים תשובה - מצוי להם, שנאמר (דברים כט): "וביקשתם משם את ה' אלוהיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך".

"שאל אביך ויגידך זקניך ויאמרו לך"
 ניתן לדרוש פסוק זה על יהודים מסוימים שהתרחקו מדרך אבותיהם. כאשר שואלים אותם בניהם שאלות ביהדות, עונים הללו: גש לסבא הבקיא בתורה, וממנו תקבל מענה על שאלותיך. **שאל אביך ויענה לך זקניך ויאמרו לך.** (מפי השמועה)

ש"ב ש"ב ש"ב
 היתב גם עבודה".

"האזינו השמים"
 ניתן לדרוש פסוק זה על יהודים מסוימים שהתרחקו מדרך אבותיהם. כאשר שואלים אותם בניהם שאלות ביהדות, עונים הללו: גש לסבא הבקיא בתורה, וממנו תקבל מענה על שאלותיך. **שאל אביך ויענה לך זקניך ויאמרו לך.** (מפי השמועה)

ש"ב ש"ב ש"ב
 היתב גם עבודה".

"האזינו השמים"
 ניתן לדרוש פסוק זה על יהודים מסוימים שהתרחקו מדרך אבותיהם. כאשר שואלים אותם בניהם שאלות ביהדות, עונים הללו: גש לסבא הבקיא בתורה, וממנו תקבל מענה על שאלותיך. **שאל אביך ויענה לך זקניך ויאמרו לך.** (מפי השמועה)

ש"ב ש"ב ש"ב
 היתב גם עבודה".

"האזינו השמים"
 ניתן לדרוש פסוק זה על יהודים מסוימים שהתרחקו מדרך אבותיהם. כאשר שואלים אותם בניהם שאלות ביהדות, עונים הללו: גש לסבא הבקיא בתורה, וממנו תקבל מענה על שאלותיך. **שאל אביך ויענה לך זקניך ויאמרו לך.** (מפי השמועה)

ש"ב ש"ב ש"ב
 היתב גם עבודה".

"האזינו השמים"
 ניתן לדרוש פסוק זה על יהודים מסוימים שהתרחקו מדרך אבותיהם. כאשר שואלים אותם בניהם שאלות ביהדות, עונים הללו: גש לסבא הבקיא בתורה, וממנו תקבל מענה על שאלותיך. **שאל אביך ויענה לך זקניך ויאמרו לך.** (מפי השמועה)

ש"ב ש"ב ש"ב
 היתב גם עבודה".

"האזינו השמים"
 ניתן לדרוש פסוק זה על יהודים מסוימים שהתרחקו מדרך אבותיהם. כאשר שואלים אותם בניהם שאלות ביהדות, עונים הללו: גש לסבא הבקיא בתורה, וממנו תקבל מענה על שאלותיך. **שאל אביך ויענה לך זקניך ויאמרו לך.** (מפי השמועה)

ש"ב ש"ב ש"ב
 היתב גם עבודה".

"האזינו השמים"
 ניתן לדרוש פסוק זה על יהודים מסוימים שהתרחקו מדרך אבותיהם. כאשר שואלים אותם בניהם שאלות ביהדות, עונים הללו: גש לסבא הבקיא בתורה, וממנו תקבל מענה על שאלותיך. **שאל אביך ויענה לך זקניך ויאמרו לך.** (מפי השמועה)

ש"ב ש"ב ש"ב
 היתב גם עבודה".

"האזינו השמים"
 ניתן לדרוש פסוק זה על יהודים מסוימים שהתרחקו מדרך אבותיהם. כאשר שואלים אותם בניהם שאלות ביהדות, עונים הללו: גש לסבא הבקיא בתורה, וממנו תקבל מענה על שאלותיך. **שאל אביך ויענה לך זקניך ויאמרו לך.** (מפי השמועה)

ש"ב ש"ב ש"ב
 היתב גם עבודה".

"האזינו השמים"
 ניתן לדרוש פסוק זה על יהודים מסוימים שהתרחקו מדרך אבותיהם. כאשר שואלים אותם בניהם שאלות ביהדות, עונים הללו: גש לסבא הבקיא בתורה, וממנו תקבל מענה על שאלותיך. **שאל אביך ויענה לך זקניך ויאמרו לך.** (מפי השמועה)

ש"ב ש"ב ש"ב
 היתב גם עבודה".

"האזינו השמים"
 ניתן לדרוש פסוק זה על יהודים מסוימים שהתרחקו מדרך אבותיהם. כאשר שואלים אותם בניהם שאלות ביהדות, עונים הללו: גש לסבא הבקיא בתורה, וממנו תקבל מענה על שאלותיך. **שאל אביך ויענה לך זקניך ויאמרו לך.** (מפי השמועה)

ש"ב ש"ב ש"ב
 היתב גם עבודה".

"האזינו השמים"
 ניתן לדרוש פסוק זה על יהודים מסוימים שהתרחקו מדרך אבותיהם. כאשר שואלים אותם בניהם שאלות ביהדות, עונים הללו: גש לסבא הבקיא בתורה, וממנו תקבל מענה על שאלותיך. **שאל אביך ויענה לך זקניך ויאמרו לך.** (מפי השמועה)

ש"ב ש"ב ש"ב
 היתב גם עבודה".

"האזינו השמים"
 ניתן לדרוש פסוק זה על יהודים מסוימים שהתרחקו מדרך אבותיהם. כאשר שואלים אותם בניהם שאלות ביהדות, עונים הללו: גש לסבא הבקיא בתורה, וממנו תקבל מענה על שאלותיך. **שאל אביך ויענה לך זקניך ויאמרו לך.** (מפי השמועה)

יונה והמלחים באוניה שחישבה להשבר

בפשטות נראה, שאם לא היו מטילים את יונה לים, אז האניה על כל אנשיה היו טובעים. דבר זה בא לידי ביטוי במספר פסוקים: "והאניה חישבה להשבר" (א', ד'), "ואולי יתעשת האלקים לנו ולא נאבד" (א', ו'), "ונדעה בשלמי הרעה הזאת לנו" (א', ז'), "הגידה נא לנו באשר למי הרעה הזאת לנו" (א', ח'), "ויואמר נא לא נאבדה בנפש האיש הזה" (א', י"ד).

אם יונה בורח מה', וה' הטיל בגללו רוח גדולה אל הים, עד שהאניה חשבה להישבר, יש שאלה מרכזית - מהי אשמת אנשי האניה הבין מה היה חטאם של אנשי האניה, ומדוע צריכים לעבור את הסבל הזה ואולי אף למות בטבעה?

למעשה בעקבות מה שקורה ליונה, המלחים מכירים בהי נצלים ומתעלים ביראה. יש לשים לב כיצד יונה מזכיר את שם ה' בדבריו, ומייד לאחר מכן מזכירים המלחים את שם ה' גם הם בדבריהם. בכך גורם יונה למלחים לשאת את שם ה' ולהכיר בבורא שמים וארץ. המלחים מתנהגים באופן מאד מוסרי ביחס ליונה ופועלים להצילו לעומת יחסו של יונה אל אנשי נינוה ולהצלתם.

"בניך כשתילי זתים" - חינוך

חינוך ביתי המתאים ליום ניפוך

חינוך הוא מזון לנשמה, כמו שאוכל הוא מזון לגוף, חינוך ביתי עם גב חזק, אינו בחירה באופציה הקלה והנוחה, אלא בחירה לחיים נכונים.

יום ניפוך יום סליחה וכפרה, היום הקדוש ביותר ביהדות, אם כי מבחינה הלכתית השבת קדושה ממנו.

מה לא לעשות: לא לרכב על אופנים מנהג שרצוי שיעלם, לא לעלות על גלגליות, לא ללמוד אבנים, לא לאכול ולשתות בפומבי, לא להרעיש ולא להפרע.

מה כן לעשות: האב יושב את ילדיו לידו בבית הכנסת ויחנכם להתפלל כראוי. צריך ללמדם לכבד את האנשים שצמים, להיות שקטים, לקרוא, לשוחח בנועם וכמובן לבקש סליחה מכל מי שפגע בו. בקשת הסליחה מטרחה

לחדור אל הלב של הנפגע כי שם בעיקר התרחשה הפגיעה! לכן הפעולה הראשונה שעלינו לעשות, להבין ולהסכים עם הנפגע שגרמנו או שנגרם לו על ידנו, כאב, שלא התכוונו לכך. להביע חרטה אמיתית במילים ברורות ובהבעת פנים מושפלות. בסגנון של: **כואב לי שהכאבתי לך.**

<p>פרכה והצלה פחם ודודית ישראל שיבורכו מפי עליון ובכל מילי דמיטב יאיר הקב"ה דרכם ומזלם מתוך בריאות איתנה ופרנסה טובה וזיווגים הגונים לכל ילדיהם ורפואה לליאל-ניסים</p>	<p>פרכה והצלה אזו ופרחנאי סעדיאי על הסיוע לזיכוי הרבים. לרפואתם והצלחת כל ילדיהם ומשפחתם. שיזכו בפרנסה טובה, אפשר ושלווה. יתגשמו משאלות ליבם לטובה וזיווג לבנות</p>	<p>פרכה והצלה פנייה אזטי שתברך ברפואה שלימה ובפרנסה טובה ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות ותרווה נחת ושלווה וזיווג הגון לרחל, שרונה, איילה, יצחק ואביב</p>	<p>פרכה והצלה כמישה והנה יודי על הסיוע לזיכוי הרבים. שיזכו לפרנסה טובה, ברכה והצלחה בכל משלח ידם. רפואה שלימה וירוו נחת ושלווה מיוצאי חלציהם</p>	<p>פרכה והצלה טובה וניסים ללזרי שיבורכו מפי עליון ברפואה שלימה ובפרנסה טובה ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות וירוו נחת ושלווה מיוצאי חלציהם</p>	<p>כל הישועות והברכות למשפחת אבר'ל הי"ו שתרמו לסעודה הרביעית בליוון. זכות מרן עובדיה יוסף זצ"ל לרפואת והצלחת כל ילדיהם חנניהם וכולותיהם, נכדיהם וכל משפחתם. שיזכו בפרנסה טובה, אפשר ושלווה. יתגשמו משאלות ליבם לטובה ולברכה וירוו נחת מכל יוצאי חלציהם. להבדיל לעיני מסעוד (אשר) בן ימינ ורחל ז"ל</p>
---	--	---	---	---	--

<p>פרכה והצלה כדי'אכל והמר יצחק-פור הי"ו על הסיוע לזיכוי הרבים. שיזכו בפרנסה טובה, רפואה שלימה, אפשר ושלווה. יתגשמו כל משאלות ליבם לטובה ולברכה.</p>	<p>פרכה והצלה רפואה שלימה חן-חיה בת חנה אלון בן חן-חיה ענת בת שמחה יאיר הקב"ה דרכם ומזלם מתוך בריאות איתנה ופרנסה טובה ויתגשמו כל משאלות ליבם לטובה ולברכה</p>	<p>פרכה והצלה שלמה וגי'לה בנישוי שיבורכו מפי עליון ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות יאיר הקב"ה דרכם ומזלם מתוך בריאות איתנה ופרנסה טובה וזיווגים הגונים לכל ילדיהם</p>	<p>פרכות ואיחוי'ש לעמי וזיה לקטווי לרגל הולדת הבן יהי רצון שיעלה בהמעלות התורה והייראה ויעליח בכל דרכיו ומעשיו ויזכה לאריכות ימים וברכה ליעקב (קובני) מוסאי ליעקב ופנינה לקטווי</p>	<p>פרכה והצלה לשמואל ועיפרה כהן-דה שיזכו ברפואה, אפשר ופרנסה טובה, יתגשמו משאלותם לטובה ולברכה לבת ליה. לרפואת רבקה בת שרה וליעקב נאמן ולשרה בת שמואל</p>	<p>ארגון "אברהם יג"ל" יוצא בקריאה נרגשת ובחיבת קודש נא להקדיש את "פדיון הכפרות" לחיווק ולתמיכה בעלון המזכה את הרבים. יתן ה' וימלא כל משאלותם לטובה ותזכו גם לברכה בעלון</p>
---	---	--	---	--	--

<p>פרכה והצלה סיני ומהי' ישראל שיבורכו מפי עליון ובכל מילי דמיטב יאיר הקב"ה דרכם ומזלם מתוך בריאות איתנה ופרנסה טובה וזיווגים הגונים לכל ילדיהם יתגשמו משאלותם ליבם לטובה</p>	<p>פרכה והצלה לשלום ומרים בראל על הסיוע לזיכוי הרבים שתברכו ברפואה שלימה, אפשר ופרנסה טובה. ויתגשמו כל משאלותיכם לרפואת מרים בת גוהר וברכה והצלחה לשירה בת מרים</p>	<p>פרכה והצלה כא"י וסני'ה גואטה על הסיוע לזיכוי הרבים. שיזכו לפרנסה טובה, ברכה והצלחה בכל משלח ידיהם. רפואה שלימה וירוו נחת ושלווה מיוצאי חלציהם</p>	<p>לע"י הצנוע והענו אור-חיים מורנו בן יצחק ואסתר ז"ל נפטר יב' תשרי. שימלץ טוב בעד כל משפחתו</p>	<p>לע"י הצנוע והישר זנו אהרון בן שמחה ואברהם ז"ל ח' תשרי פקידת שנתו שימלץ טוב בעד משפחתו</p>	<p>לע"י הצנוע והישר מסעוד (אשר) אבר'ל בן רחל וימינ ז"ל ט' תשרי פקידת שנתו שימלץ טוב בעד משפחתו</p>
--	--	---	--	--	--

שבת שלום ומבדרך

<p>רפואה שלימה והחלמה מהירה לכל החולים ובכללם ל-: שלמה לארי בן מרים הי"ו משה נאמן בן מרים הי"ו אברהם נאמן בן מרים הי"ו ישראל פרי' רפאל בן מרים הי"ו שבתאי מוסאי בן נהיית הי"ו משה משה בן סרוור הי"ו מאיר חסן בן מסעודה הי"ו שלמה בועז בן זהרי הי"ו רבקה מורנו בת שרה מנב"ת אסתר אהרונ' בת גוהר מנב"ת</p>	<p>לע"י הצנוע והענו אברהם וסני'ה גואטה על הסיוע לזיכוי הרבים. שיזכו לפרנסה טובה, ברכה והצלחה בכל משלח ידיהם. רפואה שלימה וירוו נחת ושלווה מיוצאי חלציהם</p>	<p>לע"י הצנוע והישר זנו אהרון בן שמחה ואברהם ז"ל ח' תשרי פקידת שנתו שימלץ טוב בעד משפחתו</p>	<p>לע"י הצנוע והישר מסעוד (אשר) אבר'ל בן רחל וימינ ז"ל ט' תשרי פקידת שנתו שימלץ טוב בעד משפחתו</p>
---	---	--	--

"אל תקרי הליכות אלא הלכות"

הלכות יום כפורים

א. ימים אלו צריך אדם לשוב בתשובה שלמה דהיינו שיעזוב חטאו ויחליט בלבו לבל יעשהו עוד ויתנחם בחרטה גמורה על מה שעבר עד שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם. (רמב"ם פ"ב מהלכות תשובה)

ב. עבירות שבין אדם לחבירו אין יוה"כ מכפר עד שירצה את חבירו דהיינו הגוזל יחזיר את הגזילה. ואע"פ שהחזיר צריך לרצותו ולפייסו עד שימחל לו. ואסור לאדם להיות אכזרי ולא למחול אלא צריך להיות נוח לרצות. שבמידה שאדם מודד כך מודדים לו. **אדם שמוחל לחבירו כך משמים ימחלו לו.**

ג. חובה קדושה על כל אדם לבקש מחילה בערב יוה"כ"פ מאביו ומאימו, על כל מה שחטא ופגע בכבודם, ומי שאינו עושה כן, נקרא חוטא. מכל מקום אם הבן לא עושה כן, ימחלו לו בלבם, ויאמרו בפיהם בפרוש שמחלו לו על כל מה שחטא כנגדם, והבעל והאשה ימחלו זה לזה על כל אשר חטאו אחד כלפי השני במשך השנה.

ד. בסעודה המפסקת יש לטבול את הפת בסוכר כשמברך המוציא, ומכל מקום נכון להביא גם מלח.

ה. אם זה שחטא כנגדו אינו מתפייס בראשונה למחול לו, יחזור וילך פעם שניה ושלישית ובכל פעם יקח עמו ג' אנשים. ואם אינו מתפייס בג' פעמים אינו זקוק לו. אבל אם הוא רבו, אפילו אינו רבו מובהק, אלא ששמע ממנו דברי תורה, צריך לכתב אצלו אפילו אף פעמים עד שיתפייס.

ו. טוב ונכון שהחזן יכריז בליל יוה"כ בבית הכנסת קודם כל נדרי רבותי **"תמחלו זה לזה"**, והקהל עונים **"מחלנו"**.

ז. יש לפרוס מפה על השולחן כמו בשבת משום שיוה"כ נקרא **"שבת שבתון"** ונותנים עליה ספרים, ויש **"לכצוץ"** מהספרים דהיינו **ללמוד בהם ביוה"כ**.

ח. ביוה"כ אומרים **"ברוך, שם כבוד מלכותו לעולם ועד"**, בקול רם. וצריך להפסיק בן תיבת **"ברוך"**, לתיבות **"שם כבוד מלכותו"**.

ט. מצוה לברך על ריח טוב של מיני בשמים ביום הכיפורים כדי להשלים מאה ברכות. ויכול לברך עליהם כמה פעמים ביום לאחר שיהיה לו היסח הדעת.

י. אדם שקם בבוקר משנתנו נוטל ידיו ג' פעמים ומברך על נטילת ידים ונטילה זו, עד סוף קשרי אצבעותיו. וכן כשנכנס לבית הכסא יטול עד סוף קשרי אצבעותיו. אבל כהנים העולים לדוכן יטלו ידיהם נטילה גמורה עד סוף פרק הזרוע.

יא. קטן פחות מגיל תשע אינו מתענה כלל אף תענית שעות וקטן מגיל תשע ומעלה מתענה תענית שעות כגון אם רגיל לאכול בשעה שמונה בבוקר מאכלים אותו בשעה תשע או עשר. וצריכים ההורים לשים לב לזה שלא יכנס לידי סכנה. ונער שהשלים י"ב שנה או נערה שהשלימה י"א שנה יתענו עד חצות היום ולא יותר.

יב. בתפילת המנחה מתעטפים בציצית ומברכים עליה.

יג. זמן תפילת נעילה הוא חצי שעה קודם שקיעה באופן שהשי"ע יסיים את החזרה סמוך לשקיעה כדי שסיפיק לסיים את ברכת הכהנים לפני השקיעה. ובדיעבד אם לא הספיק השי"ע להגיע לברכת כהנים עד ששקעה החמה מותר לכהנים לישא כפיהם בתוך בין השמשות דהיינו תוך י"ג דקות וחצי.

יד. בהבדלה במוצאי יוה"כ מברכים על הכוס ואין מברכים **"בורא מאורי האש"** אלא על נר ששבת דהיינו שהיה דולק מערב יוה"כ עד מוצאי יוה"כ ואין מברכים על הבשמים אף בשנה שחל יוה"כ בשבת. וטוב שיביאו בשמים לאחר ההבדלה ויברך עליהם.

מכל מלמד" השכלת

המישיה עינויים ביום הכיפורים

יום הכיפורים אסור בכל הנאה ותענוג. חכמינו מנו חמישה עינויים: עינוי מאכילה, ומשתיה, ומסיכת הגוף או רחיצה, עינוי מנעילת סנדל וכל נעל של עור, ופרשה מן האשה.

חמישה עינויים הם כנגד:

- א. חמשה חומשי תורה, כדי לקבלם עליו ואת המצוות הכתובות בהם, ללא מסכים של הנאות הגוף.
- ב. חמשה חושים שבאדם שהאדם מקיים בהם מצוות או חלילה עבירות.
- ג. חמש פעמים "נפש" שכתוב בפרשת יוה"כ.
- ד. חמש טבילות שטבל כהן גדול ביום הכיפורים.
- ה. חמש תפילות של היום: ערבית, שחרית, מוסף, מנחה ונעילה.

בגדי לבן:

נוהגים ללבש בגדי לבן, דוגמת מלאכי השרת. המנהג בתפוצות ישראל להתפלל בטלית בליל יום הכיפורים. מתעטפים מבעוד יום כדי לברך על העטיפה. משום שאין מברכים על העטיפה בלילה, שאין מצוות ציצית נוהגת בלילה.

כל גדר:

פותחים ארון הקודש, ומוציאים ספרי תורה, מניחים על התיבה. אומרים את הנוסח שלש פעמים, כדרך שהחכם מתיר את הנדר.

נהגו לומר 'כל נדרי' כסניסת יום הכיפורים, משום שיום זה הוא יום תשובה, סליחה ומחילה וצריך האדם להיטהר מעוונותיו ביום זה, ואם נדר, חייב לקיים את הנדר, ואין יום הכיפורים מכפר או פוטר אותו מן הנדר. ואם נדר ושכח לקיים - אין לו כפרה, אלא, התרת הנדר.

וחששו ביותר לעוון נדרים, שהוא חמור מאוד ועונשו מרובה. שהחמירה התורה בחטאים בדיבור, יותר מחטאים במעשה.

"יברכך ה' וישמרך"

מנהג בכל עדות ישראל שהאב מברך את צאצאיו בברכת **"יברכך ה' וישמרך..."**, **בכל ליל שבת**

ובפרט בליל יום כיפור, קודם צאתו לביה"כ. הנימוק שבימות השבוע לעיתים ההורים מקללים את בניהם מרוב כעס, ובשבת, בעת שמחה, מבטלים הם את הקללות ע"י הברכות. שעה זו, כלא ניתנת לשטן הרשות לקטרג, היא שעת הכושר. רבים נוהגים כיעקב בעת ברכתו למנשה ולאפרים, **להניח את ידיו על ראש הבנים.**

הפטרות יונה: רד"ק שואל מדוע נבואת יונה נאמרה בלשון הקודש והלא נאמרה על נינוה שהיתה מאומות העולם? ותשובתו: לתת מוסר לעם ישראל שיש תשובה בעולם לגויים, וקל וחומר לישראל. יונה לא רוצה שיחזרו בתשובה. יונה בורא לחוץ לארץ כי שם אין נבואה, ולא בורח מה' **"כי מלא כל הארץ כבודי"**. בסוף הספר מסיים יונה **"כי ידעתי כי אתה אל חנון ורחום ארך אפים ורב חסד ורחמים על הרעה"** בתפילה ובאמונה שיה' אל רחום וחנון ויחיתם אותנו לחיים טובים ולשלום.

"אזכרת נשמות ביום כיפור"

"באחת מהטיסות שלי, משך את תשומת ליבי איש שישב משמאלי. הוא היה אוכל קציצת בשר לא כשרה. על מעטפת הארוחה שלו היה מופיע שמו "מר ווינשטיין", מה שהעיד על זהותו היהודית. חיכיתי שיסיים לאכול ואז פניתי אליו: "סלח לי אדוני, אני לא מתכוון להיות חוצפן או לפגוע בך, אבל אפשר לשאול אותך שאלה?" "בטח" הוא ענה. ואני שאלתי אותו: "אתה יודע שאתה יכול לבחור בארוחה כשרה בטיסה הזו?" הוא נעץ בי את מבטו וענה: "אני לא אוכל כשר". "כשרות בעיניך לא מצווה חשובה?" "לא" הוא השיב, "אני לא אוכל כשר, בחרתי בזה מכיוון שהקב"ה ציווה זאת, וכל דבר שהקב"ה אומר, אני עושה בדיוק ההפך". נדהמתי לשמוע את השנאה שבקולו ועוד יותר נדהמתי כשראיתי חריטה של מספר על זרועו כשהפשיל את שרווליו. "אתה רוצה לדעת למה?" שאל אותי. הנהנתי לו בראשי, והוא המשיך.. "זה היה הבן שלי", הוא אמר, "במהלך כל זמן שהייתי במחנה הריכוז הייתה לי רק שאיפה אחת, לראות את הבן שלי "כתריאל מנחם" משתחרר מהמחנה. אמא שלו כבר מזמן הלכה לעולמה וכן האחים והאחיות שלו, אבל אני והוא שרדנו, נישארנו שנינו לבד. יום אחד, כל האסירים כונסו למסדר במקום היו מספר דלתות סודיות לכניסה לשטח בו מבצעים תליה מרוכזת של האנשים. הייתה זו תחושת איימים, בני אחזו בי בחוזקה כזו שכמעט ונעצרה זרימת הדם בעורקיי. כולנו התחלנו לרוץ בבהלה כדי לברוח מקו האש. לפתע בני נעלם לי במהלך הבלאגן שנוצר ומאז לא ראיתי אותו. כעבור זמן, סיפרו חבריי מהמחנה, שראו חייל שאחזו בבני וירה בו". זה הסיפור שלי סיים כשהוא מנגב את דמעותיו. המשיך בכעס: "הקב"ה אומר להביא ילדים, אני הבאתי ונלקחו ממני כולם. אז עכשיו כל מה שהקב"ה מצווה לעשות, אני עושה בדיוק ההפך. הוא מצווה לאכול אוכל כשר - ואני אוכל טרף, הוא אומר לשמור שבת - אני נוסע ברכב והולך לעבודה, אני לא מעוניין לשמור אף אחת מהמצוות". הייתי כה נדהם לשמוע את סיפורו, לא יכולתי לומר מילה אחת אחר כך במהלך שש שעות הטיסה שנותרו. שררה דממה מוחלטת בינינו. נחתנו ביוסטון וכל אחד הלך לדרכו. חלפו כ- 4 שנים ויום הכיפורים הגיע, ולתפילת היום הקדוש הצטרפתי לבית כנסת בשכונת פלורנטיין. יצאתי החוצה לנשום אוויר, ועיניי הבחינו בדבר מוזר ביותר. איש זקן יושב על הספסל בשדרה ומעשן. הייתי בהלם! פתאום זיהיתי את האיש שהיה לא פחות ולא יותר "מר ווינשטיין" האיש מהמטוס. הבנתי שנתנו לי הזדמנות נוספת מהשמיים. חשבתי בלבי, שבוודאי קיימת סיבה חשובה מדוע אני נפגש איתו שוב ודווקא ביום הקדוש ביותר בשנה? ניגשתי אליו: "הנה שוב אנו נפגשים. מצחק איך החיים מפגשים בין אנשים והם מנסים לחשוב מה הסיבה או המסר המסתתרים בכך. אני בטוח שאתה יודע שיום כיפור היום. בבית הכנסת עומדים לקיים טקס "זיכור" (זיכרון שמות הנפטרים). בוא איתי ונזכיר את שם בנך האהוב שמת על קידוש ה'. זאת יכולה להיות אולי ההזדמנות היחידה שלך להזכיר את שם בנך. אתה לא חושב

שהגיע הזמן להזכיר את נשמתו בשמיים ביום הקדוש הזה?" דמעות מילאו את עיניו. חיבקתי אותו והחזקתי את ידו, והובלתי אותו לתוך בית הכנסת לעמדת החזן. ניגשנו אליו וביקשנו יחד לעשות השכבה מיוחדת לבנו של מר ווינשטיין.

החזן הסכים, ומר ווינשטיין בדמעות ובקול חלוש נשען על גב החזן ולחש באוזנו את שם בנו: "כתריאל מנחם בן יחזקאל סרגה". לפתע הפכו פניו של החזן לבנות כסיד. טיפות זיעה עלו במצחו, ועיניו כאילו יצאו מחוריהו, הוא הסתובב לאיש שעמד לצדי זועק בקול חנוק ומלא דמעות... אבא !!!! אבא !!!

סליחה באיחור

הם היו חברים טובים, פעם. פעם... הוא ניסה להיזכר מתי. מים רבים עברו מאז בנהר השכונתי, זה בטוח. הוא נזכר כשהם הכירו, ביום הראשון בפנימייה. היה לו חיוך משגע, והוא עזר לו לסחוב את הדברים. "אתה לא נוגע במזוודות, אתה שומע?", אמר לו בחיוך. הוא היה קטנצ'יק, וחברו היה כזה גברתן. הם דברו בלילה, בחצר, על המטרות שלהם בחיים, ולראשונה מצא אדם שבאמת הבין אותו, והתמלא בתחושה של אושר. היו אלה ימים יפים... אבל מים רבים עברו מאז, והמון דברים מלוכלכים ביחד איתם, מרביתם באשמתו. עכשיו הם כבר לא נקראים חברים. הם אפילו נקראים... יריבים. הוא לא רצה להתוודות אבל הוא התגעגע, אוהו התגעגע. פעם נסע עד לדרום, ועמד מול דלת ביתו במטרה לבקש סליחה. הוא בא לנקוש, ונעצר. בא לנקוש, ונעצר. אנשים עושים כל-כך הרבה טעויות בחייהם, והדבר המינימאלי שנדרש מהם הוא להתנצל. הוא מעולם לא ידע שזה כל-כך קשה, זה הכריח אותו להתוודע לכישלון שלו, ולהודות כמה הוא היה מושחת.

לבסוף הסתובב וחזר בחזרה לעירו בנסיעה דוממת, כשהוא נוהג מאחורי מכונית שהזכירה לו, "חבר, אתה חסר". הוא תהה עד מתי ימשך משחק הכבוד הטיפשי הזה, ולמה, לכל הרוחות, הוא עדיין משתתף בו. יום אחד החליט שדיי, זהו, הגיע הזמן להפסיק. ולראשונה בחייו באמת נקש בדלת. אישה צעירה פתחה לו את הדלת ושאלה לשמו. הוא אמר לה. "בעלי השאיר לך פתק", אמרה. הוא פתח אותו: "חבר יקר, דע לך כי למרות הריב בינו - מעולם לא חדלתי מלאהוב אותך, אבל רציתי שאתה תהיה זה שיעשה את הצעד הראשון, שתכיר בטעותך... הייתי אידיוט. וכשבאת פעם קודמת, ראיתי אותך מבעד לחלון, התפללתי שתדפוק ולא דפקת. כשהסתובבת- רציתי לצרוח ולא הייתי מסוגל. הייתי קפוא. ואתה הלכת לך, משאיר חלל בלבי. אם אתה קורא מכתב זה- סימן הוא שהגעת שוב, רציתי רק שתדע כי סלחתי."

"מתי בעלך חוזר?!", הוא שאל אותה, "יש לי זמן לחכות". "בעליי", היא גיחכה גיחוך מריר כזה, בלתי ברור. "בעלי נפטר. הפתק היה בצוואתו."